

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 21.11.2011
KOM(2011) 782 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om udvikling af en havstrategi for Atlanterhavsområdet

(EØS-relevant tekst)

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om udvikling af en havstrategi for Atlanterhavsområdet

(EØS-relevant tekst)

1. ANVENDELSESOMRÅDE

Atlanterhavet, som afgrænser EU mod vest, er verdens næststørste hav. Denne meddelelse er udarbejdet efter anmodning fra Rådet for den Europæiske Union¹ (EU) og Europa-Parlamentet². Den foreslår en sammenhængende og velafvejede strategi i tråd med dagsordenen for Europa 2020³ og flagskibsinitiativerne til fremme af territorial samhørighed under hensyntagen til den internationale dimension.

Samtidig med at den foreslåede strategi hovedsagelig fokuserer på at hjælpe de samfund, der lever og arbejder langs Atlanterhavskysten, til at håndtere nye økonomiske realiteter, anerkender den også, at EU ikke er alene om ansvaret for forvaltningen af verdens have. Strategien dækker i det store og hele kysterne, territorial- og jurisdiktionsfarvande i de fem EU-medlemsstater, der har en Atlanterhavskystlinje⁴ – Frankrig, Irland, Portugal, Spanien og Det Forenede Kongerige⁵ samt internationale farvande vestover mod Amerika, østover mod Afrika og Det Indiske Ocean og sydover mod Det Sydlige Ishav og nordover mod Det Nordlige Ishav⁶. Ud over foranstaltninger vedrørende de fem EU-medlemsstater på både nationalt og lokalt plan forsøger man også at få de andre EU-medlemsstater, der bruger området, og internationale partnere, hvis farvande grænser op til Atlanterhavet, til at forpligte sig. Konsekvenserne af Islands optagelse EU skal tages i betragtning.

De foreslåede foranstaltninger skal finansieres inden for eksisterende programmer og vil derfor ikke have nogen yderligere konsekvenser for EU-budgettet.

---

¹ Rådets konklusioner om integreret havpolitik af 14.6.2010.

² Europa-Parlamentets beslutning af 9. marts 2011 om en EU-strategi for Atlanterhavsregionen (ref. B7-0165/2011).

³ KOM(2010) 2020.

⁴ De noget anderledes udfordringer, som kysterne og farvandene i Nordsøen står over for, behandles ikke her. Der er endnu ikke truffet afgørelse om, hvorvidt der skal udarbejdes en strategi for Nordsøen.

⁵ Herunder regionerne i den yderste periferi: Azorerne, De Kanariske Øer, Fransk Guyana, Guadeloupe, Madeira, Martinique, Saint-Barthélemy og Saint-Martin.

⁶ Der er udarbejdet en særskilt strategi for den arktiske region (KOM(2008) 763).

2. UDFORDRINGER OG MULIGHEDER

Atlanterhavets udfordringer og muligheder kan deles op i fem temaer, men de hænger dog alle sammen. Foranstaltninger inden for ét område kan også bidrage til at nå målsætningerne inden for andre områder. De vil alle bidrage til at nå det overordnede mål om at skabe bæredygtige arbejdspladser og vækst.

2.1. Gennemførelse af økosystemtilgangen

Forvaltningen af menneskelige aktiviteter i Atlanterhavet skal udmunde i et sundt og produktivt økosystem. Det er anerkendt, at denne tilgang bedst gennemføres ved at forvalte alle de aktiviteter, der sammenlagt påvirker havet. Økosystemtilgangen fungerer som grundlaget for marineforvaltningen i både den fælles fiskeripolitik og havstrategirammedirektivet⁷. Begge instrumenter refererer til forbedret samhørighed⁸. De gennemførelsesprocesser, der skal sikre et bæredygtigt fiskeri og medføre en god miljøtilstand, er dog i høj grad forskellige i praksis og kræver en ekstra indsats i Atlanterhavsområdet.

Atlanterhavsstrategien fokuserer derfor på at udvikle følgende aspekter:

- Fiskeri spiller en vigtig rolle i økonomierne på begge sider af Atlanten. Det udgør stadig ca. en tredjedel⁹ af den mængde, som EU's fiskeflåde samlet lander. En fjerdedel af EU's fiskeimport stammer fra Norge og Island. Målet med den foreslåede reform af den fælles fiskeripolitik¹⁰ er at forvalte disse bestande med henblik på at opnå et maksimalt bæredygtigt udbytte og samtidig bevare varer og tjenester fra de levende akvatiske ressourcer for nuværende og kommende generationer. Der er gjort store fremskridt. I overensstemmelse med De Forenede Nationers resolution 61/105 og 64/72 har både regionale fiskeriforvaltningsorganer for det nordlige Atlanterhav, konventionen angående fiskeriet i det nordøstlige Atlanterhav og Organisationen for Fiskeriet i det Nordvestlige Atlanterhav lukket disse fiskeriområder for bundtrawling ikke kun for at sikre dybhavsbestandenes overlevelse på lang sigt, men også for at bevare de sårbare marine økosystemer, herunder svampe og koraller. Men vi bør gå endnu længere. Enkeltartsforvaltning må vige pladsen for langsigtede flerartsplaner, der tager højde for den større sammenhæng i økosystemet. Medlemsstaterne i Atlanterhavsområdet må gribe de muligheder for at opdele området, der er fastlagt i reformen af den fælles fiskeripolitik med henblik på at vedtage tekniske foranstaltninger for Atlanterhavet. Kommissionen har til hensigt at foreslå en passende ramme, så snart reformen af den fælles fiskeripolitik er vedtaget.
- Akvakultur kan efterkomme EU's efterspørgsel efter sunde og bæredygtigt producerede fiskeprodukter af bedre kvalitet, end der kan opnås ved fiskeri. Atlanterhavets rene kystvand med det kraftige tidevand giver mulighed for at

---

⁷ Se især EUT L 164 af 25.6.2008, s. 19, artikel 1, stk. 3: Havstrategierne skal anvende en økosystembaseret tilgang til forvaltning af de menneskelige aktiviteter.

⁸ Se fx betragtning 39 og 40 i havstrategirammedirektivet og betragtning 8 samt artikel 2, stk. 4, i forslaget til en forordning for den fælles fiskeripolitik.

⁹ Eksklusive Nordsøen.

¹⁰ KOM(2011) 417, reform af den fælles fiskeripolitik.

møde denne efterspørgsel og samtidig forblive konkurrencedygtig på verdensmarkedet og respektere miljøet. I øjeblikket begrænses dette dog af pladsmangel på den atlantiske kyststrækning. Samtidig med at forskning, nye teknologier og innovativt konstruktionsarbejde gør det muligt at flytte industrien længere til havs, er deling af pladsen med andre infrastrukturer som vindmølleplatforme en mulighed, der bør tages i betragtning fra starten af hver udbudsprocedure. Strategien skal derfor fremme fysisk planlægning som et værktøj til at gennemføre økosystemtilgangen i Atlanterhavsområdet. En sådan proces vil styrke de beskyttede havområders samhørighed, forbindelse og modstandsdygtighed i Atlanterhavet på linje med EU's handlingsplan for biodiversitet.

EU-instrumenterne inden for den integrerede havpolitik og territorielt samarbejde bakker allerede op om pilotprojekter om fysisk planlægning og kystområdeforvaltning i Atlanterhavet. Europa-Kommissionen undersøger for øjeblikket mulighederne for en mere struktureret tilgang til disse mekanismer, der skal hjælpe medlemsstaterne, der grænser op til Atlanterhavet, og interessenterne med at gennemføre økosystemtilgangen.

- Endelig medfører havstrømmene i Atlanterhavet ændringer i de europæiske land- og havøkosystemer. Uden en bedre forståelse af Atlanterhavet bliver det aldrig muligt at forudsæ fremtidige ændringer i det europæiske klima og dermed tilpasse sig disse. Det kræver bæredygtige systemer - både fra rummet og fra havet til overvågning af vigtige havvariabler. Europæiske og nordamerikanske partnere bidrager til Argo-programmet, der allerede har sendt et sæt på 900 flåde af sted, der hele tiden overvåger temperatur og saltindhold i det øverste vandlag af Atlanterhavet. Kommissionen har til hensigt at undersøge mulighederne for at støtte dette havovervågningssystem og sammen med partnere udvide det til at omfatte større dybder samt biogeokemiske og fysiske parametre.

2.2. Mindskning af Europas CO₂-fodaftryk

Eftersom det er en vigtig del af alle EU's politikker at afbøde klimaændringerne, skal strategien fokusere på følgende elementer:

- Vinden er kraftigere i Atlanterhavet end i de andre europæiske have. Det giver ikke alene mulighed for at producere ren energi, men kan også bidrage til at gøre os mindre afhængige af fjerntliggende kilder til fossile brændsler. Vindmøller er omfattet af EU's strategiske energiplan, og de flyttes allerede offshore¹¹ for at drage nytte af den stærkere vind og den mindskede påvirkning af landskaberne. Udbredelsen af offshorevindmølleparker i Atlanterhavet kan medføre vigtige industrimuligheder for de havne, der betjener dem. I 2020 kunne omkring 20 % af den europæiske offshorevindkapacitet være placeret i Atlanterhavet.
- Atlanterhavets kraftfulde bølger og stærke tidevand har et potentiale, der også skal udforskes. Den forudsigelige tidevandsenergi kan supplere den mere

---

¹¹ KOM(2008) 768 af 13.11.2008.

ustabile vindenergi. Øerne kunne modtage en stor del af deres energiforsyning fra havet. Det er dog kun muligt at frembringe vedvarende offshoreenergi i stor skala, hvis det sikres, at de store produktionscentre forbindes til forbrugerne med nettilslutninger. Ti europæiske lande blev i december 2010 enige om at udvikle et offshoreelektricitetsnet i Nordsøen. I de nye retningslinjer for gennemførelse af Europas energiinfrastrukturer foreslår Kommissionen, at Det Irske Hav sammen med Nordsøen og Østersøen indgår i et offshorenet for de nordlige farvande, som skal betragtes som en "prioriteret energiinfrastruktur", og som vil sætte tempo på udstedelsen af tilladelser.

Kommissionen har til hensigt at efterkomme Rådets anmodning¹² om at udforske samspillet mellem EU's energipolitik og den integrerede havpolitik med henblik på at fremme energiproduktion fra havet, især fra bølgeenergi, tidevandsenergi, havstrømsenergi og havtermisk energi, deriblandt fra Atlanterhavet.

- Ændringer i søtransport vil også bidrage til at mindske Atlanterhavets CO₂-fodaftryk.

Forhandlinger under ledelse af Den Internationale Søfartsorganisation (IMO) skal nedbringe drivhusgasemissionerne fra den internationale skibsfart. Vedtagelsen af designindekset for energieffektivitet kommer til at nedbringe emissionerne fra skibe, der bygges efter 2013. Ud over at favorisere brændstofeffektive skibe kan emissionsmålene også påvirke rutefastlæggelsen for Atlanterhavsskibsfart. Atlanterhavsstrategien skal tegne et billede af, hvordan øget skibsfartstransport og lavere kulstofemissioner påvirker skibsfarten på Atlanterhavet.

Ved at transportere gods ad søvej frem for ad landevej sænkes emissionerne ligeledes. På linje med EU's nylige hvidbog om transport er der foranstaltninger på vej rettet mod at integrere transport ad søvej i Europas transportnetværk. Ingen af Europas virkelig store havne ligger ved Atlanterhavskysten, men det gør derimod en række væsentlig mindre havne. EU-projektet "motorveje til søs" bidrager allerede til integreringen gennem eksisterende ruter mellem Bilbao og Zeebrugge, Sines og La Spezia og en ny rute mellem Gijón og Saint-Nazaire, der snart skal forbedres, så den kan klare mere trafik. Der er planlagt en rute mellem Nantes-Saint-Nazaire og Vigo, der senere skal udvides til at omfatte Le Havre og Algesiras. En linje mellem Brest og Leixões tages i brug i 2014. Regionale myndigheder i Atlanterhavsområdet overvejer at udvikle yderligere multimodale transportkorridorer som en del af det transeuropæiske transportnet (TEN-T). Andre EU-foranstaltninger, der skal gøre nærskibsfart på Atlanterhavet mere effektivt, omfatter gennemførelsen af det "europæiske søtransportområde uden barrierer"¹³ og "Blue Belt"-projektet, der skal nedbringe administrative byrder såsom toldprocedurer for fragttrafik inden for EU. Kommissionen vil vurdere fremskridtet inden 2012. En dialog om søtransport med USA's søfartsmyndigheder er udmundet i et samarbejdsmemorandum om nærskibsfart undertegnet i 2011. Resultaterne af

---

¹² Rådet (almindelige anliggender) af 16. november 2009.

¹³ KOM(2009) 10 fra januar 2009.

de regionale myndigheders overvejelser, Kommissionens situationsrapport og erfaringerne fra samarbejdet med andre søfartsmyndigheder skal indgå i Atlanterhavsstrategien med henblik på at øge nærskibsfarten.

2.3. Bæredygtig udnyttelse af naturressourcer på Atlanterhavsbunden

Denne strategi skal fokusere på følgende aspekter med henblik på at nå til en bæredygtig udnyttelse af Atlanterhavsbundens naturressourcer:

- Den nylige meddelelse fra Kommissionen om imødegåelse af udfordringerne på råvaremarkederne og med hensyn til råstoffer¹⁴ understreger behovet for at øge investeringen i Europas naturlige aktiver og samtidig sikre, at mineraler udvindes under betryggende vilkår, der respekterer miljøet og arbejdsstyrken. I 2010 vedtog Den Internationale Havbundsmyndighed en række retsakter om prospektering og efterforskning efter polymetalliske noder¹⁵, og i juli udstedte den en licens til prospektering af et område i den nordlige del af den midtatlantiske ryg. De entreprenører, der for tiden er engagerede af myndigheden, udfører først og fremmest geologiske og miljøorienterede langtidsstudier med offentlig finansiering frem for kommerciel efterforskning. Det europæiske partnerskab om råmateriale, som Kommissionen planlægger inden for rammerne af Europa 2020-flagskibsinitiativet "Innovation i EU"¹⁶, vil omfatte fremme af forskning og innovation inden for bæredygtig adgang til havets råmaterialer.
- Havforskningsinstitutter på begge sider af Atlanterhavet er godt rustet til at uddybe forståelsen af, hvad havets store biodiversitet kan tilbyde med hensyn til mad, brændstof og lægemidler, samtidig med at økosystemets funktioner bevares, og disse institutter arbejder mere og mere sammen. De fem EU-medlemsstater, der grænser op til Atlanterhavet, andre EU-medlemsstater samt Norge og Island arbejder allerede sammen under det syvende rammeprogram¹⁷ samordnede foranstaltning SEAS-era¹⁸ og forbereder for øjeblikket et nyt fælles programmeringsinitiativ "sunde og produktive have og oceaner"¹⁹ med henblik på at dele arbejdet mellem de nationale havforskningsprogrammer. Da det har været svært at oprette transatlantiske partnerskaber på grund af behovet for at afstemme tidsplanen for finansieringsmulighederne, vil Kommissionen forsøge at udarbejde et system, der gør det muligt for organisationer på begge sider af Atlanten at deltage i fælles projekter.
- Adgangen til data fra forskningsinstitutter og andre offentlige myndigheder har tidligere været begrænset. EU's initiativ "Viden om havene"²⁰ støtter virksomheder og beskyttelsesansvarlige myndigheder ved at opstille et særligt

---

¹⁴ KOM(2011) 25 fra februar 2011.

¹⁵ ISBA/6/A/18, bilaget.

¹⁶ KOM(2010) 546 endelig.

¹⁷ EU's vigtigste instrument til finansiering af forskning og teknologisk udvikling.

¹⁸ SEAS-era: Towards Integrated Marine Research Strategy and Programmes – <http://www.seas-era.eu>

¹⁹ <http://www.jpi-oceans.eu>

²⁰ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet "Viden om havene 2020: havdata og havobservation med henblik på intelligent og bæredygtig vækst" (KOM(2010) 461 af 8.9.2010).

adgangspunkt for harmoniserede havdata på tværs af havene, som medfører, at omkostningerne ved indsamling af data til udformning, opbygning og drift af kyst- eller offshoreinfrastrukturer reduceres. At lette adgangen til havdata vil ikke alene fremme eksisterende virksomhedsprocessers konkurrenceevne, men vil også stimulere innovationen ved at give adgang for forskere og små virksomheder, som tidligere ikke har haft adgang. Det er meningen, at EU's anstrengelser også skal bidrage til globale initiativer om fri adgang, som GEBCO²¹ og OneGeology²². Strategien skal afspejle de muligheder, som disse udviklinger indebærer for Atlanterhavet.

2.4. Beredskab ved trusler og krisesituationer

EU skal være klar til at håndtere trusler og krisesituationer i Atlanterhavet, uanset om de skyldes ulykker, naturkatastrofer eller kriminelle handlinger. For Atlanterhavsområdet er der fastsat følgende prioriteringer:

- Vedtagelsen af en række vigtige lovgivningsforanstaltninger om søfartssikkerhed, hvoraf den seneste er den tredje pakke om sikkerhed til søs i 2009²³, har nedsat risikoen for skibsfartsulykker. Bonnaftalen og Lissabonaftalen²⁴ har fremmet samarbejdet mellem medlemsstaterne om beredskab og indsats ved havulykker. Parisaftalememorandummet har ført til over 24 000 årlige skibsinspektioner. Der kan dog stadig ske ulykker, og Atlanterhavskysten er stadig sårbar over for naturbegivenheder, som fx de storme, der ramte Vendée i 2010. Klimaforandringerne og andre menneskelige indvirkninger på havet betyder, at vi skal tænke anderledes i fremtiden og altid tage højde for det uventede.

De første timer i en krisesituation er afgørende, og hændelser med konsekvenser for lokalsamfundet kræver hjælp fra nærmiljøet. Der skal være mekanismer på plads, før storme, jordskælv, tsunamier, kernekraftulykker, invasion af fremmede arter eller oliespild finder sted. Tidlig varsling kræver en konstant overvågning af havet, videregivelse af oplysninger og koordinering af udrykningshold og ekspertrådgivning. Kommissionen står i spidsen for et projekt om forebyggelse og beredskab, herunder en risikostyringspolitik²⁵, der sammenkobler trussels- og risikovurdering med beslutningstagning og udvikling af planlægningsscenerier ved grænseoverskridende katastrofer. I tilfælde af en katastrofe letter EU's civilbeskyttelsesordning koordinering og transport af bistand fra medlemsstater og Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed (EMSA). Præcise havprognoser, som bygger på tjenesten "marine core service" under programmet for global miljø- og sikkerhedsovervågning, kan være medvirkende hertil. Denne tjeneste leverer særskilte prognoser for den nordvestlige sokkel, den iberiske kystlinje og Biscayabugten. Nationale og regionale myndigheder med ansvar for at beskytte

---

²¹ Almindelige batymetriske søkort.

²² Et internationalt initiativ om geologiske verdensundersøgelser, der blev iværksat i 2007 som led i "Planeten Jordens internationale år".

²³ Forordningerne af 23. april 2009 (EUT L 131 af 28.5.2009) og efterfølgende relaterede direktiver.

²⁴ Lissabonaftalen fastsætter gennemførelsen af Det Internationale Beredskabscenter for Forureningsulykker i Nordøstatlant (CILPAN).

²⁵ Risikovurdering og afstikning af retningslinjer for katastrofeforvaltning SEK(2010) 1626.

Atlantehavskysten og kystbefolkningen bør overveje at gennemføre projekter til afprøvning af beredskabet under EU's program for territorielt samarbejde og tage aktivt del i EU's civilbeskyttelsesordning.

- Atlantehavet er en meget vigtig handelsforbindelse for Europa. Europas forsyningsikkerhed skal sikres fuldt ud, og handel med våben, mennesker og narkotika skal stoppes. EU's og USA's økonomier tegner sig for ca. halvdelen af verdens BNP og næsten en tredjedel af verdens handelsstrømme. I juni 2011 blev disse to partnere enige om gensidigt at anerkende et sæt normer for at undgå lovgivningsmæssige flaskehalse for handelen og samtidig sikre den transatlantiske livslinje. Strategien for andre afgørende søruter er at opbygge kapacitet i kyststaterne. Der er en behovsanalyse under udarbejdelse for at afgøre, hvilke foranstaltninger under stabilitetsinstrumentet der kan nedbringe sørøveri, væbnede røverier til søs og gidseltagning i Guineabugten.

SafeSeaNet under Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed gør det også muligt at integrere obligatoriske fartøjsdeklarationer og signaler fra fartøjernes automatiske identifikationssystem (AIS), der opfanges af kystcentralerne. Fiskefartøjer spores via fartøjsovervågningssystemet, og Long Range Identification and Tracking-systemet gør det muligt at overvåge alle passager- og fragtskibe over 300 tons, der befinder sig inden for 1 000 sømil fra den europæiske kyststrækning. Med andre teknologier²⁶ er det også muligt at spore skibe, der befinder sig endnu længere væk. De instanser, der bekæmper trusler såsom smugling, illegalt fiskeri og ulovlig handel, er endnu ikke i stand til at danne sig et fuldt overblik, fordi aftalerne om datadeling mellem forskellige myndigheder endnu ikke er helt på plads. Atlantehavsområderne kommer derfor til at drage nytte af de igangværende foranstaltninger på EU-plan til fremme af udviklingen af en fælles ramme for informationsudveksling (CISE), der skal forbinde systemer som det europæiske grænseovervågningssystem (Eurosur) til udveksling af oplysninger om migration og grænseoverskridende kriminalitet med SafeSeaNet-systemet. Udveksling af informationer er ikke blot et internt EU-anliggende. USA og EU enedes fx i september 2011 om at udveksle oplysninger om illegal, urapporteret og ureguleret fiskeri. Atlantehavsstrategien skal fokusere på at optimere fordelene ved at udveksle informationer.

2.5. Socialt inklusiv vækst

Forholdene langs Atlantehavskysten varierer meget, og mange samfund er nødt til at forholde sig til faldende beskæftigelse inden for fiskeri og skibsbyggeri, det forhold, at masseturismen flytter til varmere himmelstrøg, og tendensen til, at ældre mennesker flytter til kysten, når de går på pension. Udfordringen ligger i at sikre, at der skabes nye arbejdspladser med høj merværdi, og at de arbejdssøgende inden for den nye økonomi har de rette kvalifikationer.

---

²⁶ Fx satellitter, der opfanger signaler fra skibes automatiske identifikationssystemer.

- Der kræves en bredere gensidig anerkendelse af uddannelser, herunder næste generation af havvidenskabsfolk²⁷, omskoling og erhvervs kvalifikationer for at bibeholde ekspertisen inden for søfart og igen gøre det attraktivt at arbejde inden for søfart. Der er behov for at gøre bedre brug af den ekspertise, som pensionerede søfolk sidder inde med, og samtidig tiltrække unge mennesker til sektoren. Dialogen med arbejdsmarkedets partnere om arbejdsforhold for fiskere og søfolk bør fortsætte. Kommissionen har iværksat en evaluering af direktivet om erhvervmæssige kvalifikationer fra 2005, som skal føre til en grøn bog i 2011 og en revision af direktivet i 2012. Strategien bør sigte mod at omfatte input fra de atlantiske søfartsindustrier.

Det kan sikre kvalificeret arbejdskraft og fremme arbejdstagernes mobilitet på tværs af sektorerne at lave regionale samlingspunkter for søfartsindustrien og uddannelsesinstitutionerne. Offshoreindustrien i Brest drager fx nytte af at ligge tæt på institutioner, der udbyder undervisning i og forskning om havet. Det irske søfartsinstituts initiativ SmartOcean involverer ligeledes multinationale it-virksomheder og små virksomheden i udviklingen af produkter med høj værdi for søfartsindustrien. De nye kommunikationsteknologier betyder endvidere, at en kritisk masse af industrier og forskere i forskellige geografiske områder kan oprette virtuelle samlingspunkter. Strategien bør fokusere på at fremme udvikling af disse samlingspunkter via projekter om territorielt samarbejde.

- Turisme for smagsbevidste rejsende²⁸ kan være med til at genoprette nogle af Atlanterhavskystområderne, men for at skabe kvalitetsarbejdspladser er det nødvendigt at generere handel året rundt frem for kun i sommerperioden. Atlanterhavskystens vilde naturskønhed, store biodiversitet, det traditionelle fiske- og skaldyrskøkken og den keltiske kultur er alle værdier, der er lette at drage nytte af. Aktiviteter til søs er en vigtig indtægtskilde og skaber arbejdspladser med høj merværdi, men der er imidlertid stor mangel på fortøjningspladser ved Atlanterhavskysten - især til store fritidsfartøjer. Atlanterhavsområdet har endnu ikke oplevet den dramatiske vækst, som krydstogtindustrien undergår andre steder. Atlanterhavsstrategien bør inddrage udviklingsmulighederne på dette område.

3. EU-VÆRKTØJER

EU er kun lige begyndt at udarbejde lovgivningsinstrumenter med afgørende virkninger for havet, som vil give betydelig lokal selvbestemmelse, og de finansielle instrumenter for EU's programmeringsperiode 2014-2020 er under udvikling. De afgørelser, der træffes nu og i den nærmeste fremtid, kommer til at få stor indvirkning på perioden. Det er derfor afgørende, at aktørerne i Atlanterhavsområdet er klar til at tage disse instrumenter i brug for at takle de udfordringer, som vi har nævnt her. De vigtigste værktøjer er:

---

²⁷ Workshop på Havets dag i Europa "Towards a European Young Marine Scientists and Technologist Forum": www.eurocean.org/euymast/

²⁸ KOM(2010) 352 af 30.6.2010.

- En fælles strategisk ramme for strukturfondene, som skal omsætte Europa 2020's mål og målsætninger til nøglehandlinger med fokus på områder som energi og miljø. De nødvendige nøgleforanstaltninger i forhold til overordnede mål og flagskibsinitiativer identificeres inden for denne ramme. Den fælles strategiske ramme skal desuden omfatte de foranstaltninger, der i dag er dækket af Samhørighedsfonden, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling i Landdistrikter, og den forbinder og skaber samordningsmekanismer med andre EU-instrumenter som programmer for forskning, innovation, livslang læring og netværk.
- Horisont 2020 – en fælles strategisk ramme for forskning, innovation og teknologisk udvikling med tæt forbindelse til nationale forskningsprogrammer til fremme af særlige kompetencer, takling af sociale udfordringer og maksimering af konkurrenceevnen. Forskning, teknologisk udvikling og innovation kan skabe bæredygtige vækstmuligheder, der kompenserer for den relative nedgang inden for de traditionelle søfartsindustrier. Det igangværende SEAS-ERA-projekt skal udmunde i specifikke prioriteter for Atlanterhavet, som yderligere kan indgå i arbejdsprogrammerne for den nye ramme.
- Reformen af den fælles fiskeripolitik. Kommissionen har foreslået²⁹ en ambitiøs dagsorden for regionalisering og forenkling. Mens de vigtigste afgørelser om mål, målsætninger, fælles minimumsstandarder, resultater og leveringstid forbliver på EU-plan, bør medlemsstaterne selv vedtage andre fiskeriforvaltningsforanstaltninger under Kommissionens tilsyn og i fuld overensstemmelse med EU-lovgivningen. Medlemsstaterne fra Atlanterhavsområdet har budt denne overdragelse af ansvar velkommen og forventer, at det vil medføre en fiskeriforvaltning, hvor man kan reagere hurtigere og mere effektivt på skiftende miljøforhold eller økonomiske faktorer.
- Ved havstrategirammedirektivet³⁰ fastsættes en ramme med henblik på at opnå eller opretholde en god miljøtilstand i havmiljøet senest i 2020. God miljøtilstand forvaltes på havregionsplan³¹, og derfor må kyststaterne samarbejde om at fastsætte, overvåge og vurdere miljøtilstanden.
- Flagskibsinitiativerne om havpolitik inden for områderne overvågning, maritim viden og fysisk planlægning på det maritime område. Inden for disse rammer fastsættes standarder på EU-niveau og særlige foranstaltninger for Atlanterhavet. Processen til forbedring af maritim viden omfatter eksempelvis særskilte "kontrolpunkter", der skal blotlægge huller, gentagelser og prioriteter i marine overvågningsprogrammer for Biscayabugten, Det Keltiske Hav, den iberiske kyst og Makaronesien.

---

²⁹ KOM(2011) 417.

³⁰ Direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008.

³¹ I henhold til artikel 4 er det nordøstlige Atlanterhav opdelt i følgende subregioner: i) Nordsøen, herunder Kattegat og Den Engelske Kanal, ii) Det Keltiske Hav, iii) Biscayabugten og den iberiske kyst og iv) i Atlanterhavet den makaronesiske biogeografiske region, som er havområderne omkring Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer.

- Udenrigspolitiske instrumenter som Den Europæiske Udviklingsfond og EU's program for vigtige sejlrunder skal involvere tredjelande i beskyttelse af skibsfarten på Atlanterhavet, også gennem internationale (via Den Internationale Søfartsorganisation) og bilaterale dialoger med partnere i Atlanterhavsområdet.
- Det er nødvendigt at prioritere forskning, pilotprojekter, dialog, partnerskaber og investering i strategi- og programforslag inden for dette rammeprogram med henblik på at udarbejde den mest effektive pakke til fordel for Atlanterhavet.

4. GENNEMFØRELSE AF STRATEGIEN

For at Atlanterhavsstrategien skal fungere, er en række EU-foranstaltninger ikke nok, men medlemsstaterne, regionerne, de lokale myndigheder, erhvervslivet og tænketankene skal også involveres. Udviklingen af Atlanterhavsstrategien er derfor baseret på følgende metode:

- Medlemsstaterne ved Atlanterhavet, regionerne og andre interessenter, herunder lokale aktionsgrupper, skal deltage aktivt i udformningen og gennemførelsen af foranstaltninger. Disse grupper består af både offentlige og private partnere, som får særskilt støtte fra Den Europæiske Fiskerifond og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne til at afgrænse mulige EU-investeringer. Denne bottom-up-metode, der baseres på selvhjælp, har gjort det muligt for lokalsamfundene at udvikle nye økonomiske aktiviteter på områder, hvor de traditionelle erhverv er i nedgang, og metoden bør fortsat bruges i forbindelse med den nye støtte fra strukturfondene efter 2013.
- Fremme af internationalt samarbejde inden for overvågning, dataudveksling, vurdering af havmiljøet, forskning, nedbringelse af emissioner og skibsforurening, sikker navigation, havnesikkerhed, bekæmpelse af sørøveri og ulovlig, ureguleret og urapporteret fiskeri.
- Vedtagelse af en handlingsplan for strategien inden udgangen af 2013, der definerer, hvilke projekter og foranstaltninger det anbefales at yde støtte til.
- "Intelligent styring" til gennemførelse af strategien med udgangspunkt i nuværende strukturer.

Følgende værktøjer skal anvendes til strategiens gennemførelse:

- Forbedret samarbejde – møder, konferencer, workshopper, onlinedrøftelser og oplysningswebsteder.
- Målttede foranstaltninger inden for rammerne af eksisterende aftaler og strukturer som Osparkonventionen, regionale fiskeriorganer og Den Internationale Søfartsorganisation.
- En strategisk kombination af EU's finansierings- og lovgivningsinstrumenter, der nævnes i afsnit 3, med henblik på at nå målene for Atlanterhavet.

Som et første skridt nedsættes der er et atlantisk forum, der vil gøre det muligt for medlemsstaterne, Parlamentet, de regionale myndigheder, civilsamfundet og repræsentanterne fra eksisterende og nye industrier at deltage. Forummet kommer til at omfatte en række workshoper med fokus på de udfordringer og muligheder, der er angivet ovenfor, samt en tænketank, der skal udarbejde forslag til at nå målene. Forummet forventes at optage arbejdet i 2012 og opløses i 2013.